

Klasa VI szkoły podstawowej

Maryja Królową Polski i ludzkich serc

Cel ogólny

Ukazanie prawdy o Maryi Królowej Polski i naszych serc.

Kształtowanie postawy wdzięczności i zaufania wobec Maryi – Królowej Polski i ludzkich serc.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- podaje, że Maryja jest Królową Polski,
- wyjaśnia, dlaczego Polacy powinni oddawać szczególną cześć Maryi,
- objaśnia, co to znaczy, że Maryja jest Królową ludzkich serc,
- określa, kto i kiedy ogłosił Maryję Królową Polski,
- wskazuje, kiedy obchodzimy uroczystość Królowej Polski,
- opowiada o odnowieniu ślubów jasnogórskich,
- wyraża wdzięczność wobec Maryi za Jej obecność w dziejach narodu polskiego,
- przyjmuje postawę zaufania wobec Maryi.

Metody

Ekspozycja, stopniowe poznawanie obrazu, krzyżówka, analiza tekstu biblijnego, niedokończone zdanie, analiza tekstu źródłowego, praca w grupach, autorefleksja, wykreślanie, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, obraz Maryi Królowej Polski, tekst Ślubów Jasnogórskich kardynała Stefana Wyszyńskiego, kontur mapy Polski.

MODLITWA

„Pod Twoją obronę”.

WPROWADZENIE

Propozycja 1

Metoda stopniowego poznawania obrazu.

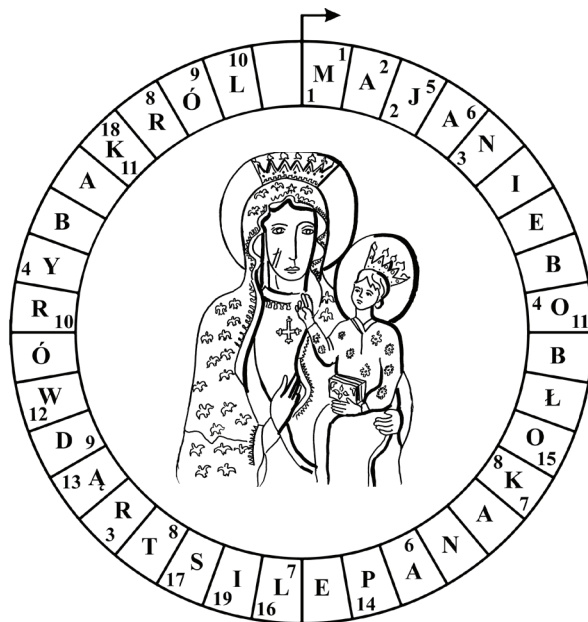
Ekspozycja obrazu Maryi Królowej Polski zasłoniętego planszą z naciętymi okienkami.

Uczniowie stopniowo odkrywają okienka i próbują odgadnąć, co przedstawia obraz.

Propozycja 2

Krzyżówka.

1. Miesiąc poświęcony Maryi.
2. Imię umiłowanego ucznia Jezusa.
3. Miejsce, gdzie odszedł Jezus po swoim zmartwychwstaniu.
4. W czasie chrztu Jezusa stamtąd rozległ się głos Ojca.
5. ... Galilejska.
6. ... Jasnogórski – to: Maryjo, Królowo Polski.
7. Np. do Rzymian czy Kolosan.
8. Choroba, z którą najczęściej spotykała się Matka Teresa z Kalkuty.
9. Otacza króla.
10. Łowi ryby.
11. Jezus był nazwany... Żydowskim.

M	A	R	Y	J	A
1	2	3	4	5	6

K	R	Ó	L	O	W	A
7	8	9	10	11	12	13

P	O	L	S	K	I
14	15	16	17	18	19

Naród polski już od dawna czci Maryję jako swoją Królową.

ROZWINIĘCIE

Odczytanie tekstu Pisma Świętego.

„Kiedy więc Jezus ujrzał Matkę i stojącego obok Niej ucznia, którego miłował, rzekł do Matki: «Niewiasto, oto syn Twój». Następnie rzekł do ucznia: «Oto Matka twoja». I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie” (J 19,26-27).

Analiza tekstu biblijnego.

- Co ważnego dokonało się przed śmiercią Pana Jezusa?
- Co znaczą słowa Pana Jezusa, skierowane do Matki i ucznia?

Przyjąć Maryję za Matkę, to przyjąć Ją jako nauczycielkę wiary i posłuszeństwa Bogu w wypełnianiu Jego woli. Maryja wskazuje nam właściwą drogę, a w chwilach radości i smutku jest zawsze przy nas.

Polacy w trudnych chwilach zwracali się do Maryi o wstawiennictwo i pomoc. Maryja sprawuje duchową władzę nad całym narodem i do dziś otacza macierzyńską opieką każdego z nas.

Odczytanie i analiza tekstu.

Bóg wybrał Maryję na Matkę swego Syna, a Polacy – na swoją Królową. Jej tron znajduje się w Częstochowie. Tam też, w klasztorze ojców paulinów, znajduje się Jej cudowny obraz. Książę Władysław Opolczyk sprowadził paulinów z Węgier i zbudował dla nich mały drewniany klasztor na jasnym, wapiennym wzgórzu, które zaczęto nazywać... Jasną Górą. Było to przeszło sześćset lat temu. Od tego czasu wędrowali do tronu Maryi liczni pielgrzymi, wśród nich potężni królowie i hetmani zwycięskich wojsk. Zwiększała się też liczba cennych wotów, gdyż Matka Boża nie żałowała łask. Te wota pięćdziesiąt lat później zainteresowały niestety złodziei. Wykradli oni kosztowności, a oblicze Czarnej Madonny pocięli szablą. Po cięciach zostały blizny, których – tu cię zaskoczę – nikomu jak dotąd nie udało się usunąć. Już wówczas czczono Maryję jako Królową Polski, a pieśń *Bogurodzica stała się* pierwszym hymnem narodowym Polaków. To u Niej szukano ratunku, również podczas najazdu szwedzkiego. To Ona sprawiła cud. I to jaki! Dwuosobowa załoga Jasnej Góry, dowodzona przez przeora paulinów o. Augustyna Kordeckiego, obroniła klasztor przed armią szwedzką liczącą – uwaga – kilka tysięcy żołnierzy! Obroniła nie tylko klasztor, ale i Polskę. Po tym wydarzeniu król Jan Kazimierz ogłosił Matkę Bożą Królową Korony Polskiej, w katedrze we Lwowie 1 kwietnia 1656 roku. Król ślubował Maryi wierną służbę i szerzenie Jej czci oraz zaprowadzenie w kraju sprawiedliwych rządów.

W czasie zaborów zakazano Polakom nazywać Maryję Królową. Zabroniono także pielgrzymowania na Jasną Górę i niszczone obrazki z wizerunkiem Matki Bożej Królowej Polski. Polacy pozostali jednak wierni swej Pani przez całe 123 lata niewoli. A po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku zaczęli obchodzić Jej święto – 3 maja. To święto zostało zakazane, kiedy Polska znalazła się pod okupacją niemiecką. Także po drugiej wojnie światowej rządzący Polską komuniści nie uznawali święta 3 maja i prześladowali Kościół. Mimo to naród polski stanął przed tronem Jasnogórskiej Pani i po trzystu latach odnowił ślubowanie. Stanął tam także polski papież Jan Paweł II z przestrzelonym pasem sutanny, którego Matka Boża uratowała przed śmiercią od kuli zamachowca. I dzisiaj, po trzystu pięćdziesięciu latach od ślubów króla Jana Kazimierza – codziennie o dwudziestej pierwszej – stają do apelu miliony Polaków, by powiedzieć swojej Królowej: „Jestem przy Tobie. Pamiętam. Czuwam”.

Wiele przeżyła nasza Królowa. Siedziała nawet w więzieniu. Ależ tak! Wierną kopię Jej Jasnogórskiego wizerunku, która wędrowała po Polsce z okazji obchodów 1000-lecia Chrztu Polski, komuniści aresztowali 20 czerwca 1966 roku między Pasłękiem a Ostródą, a następnie uwięzili na Jasnej Górze. Znalazł się jednak śmiałek, ksiądz Józef Wójcik z Radomia, który zorganizował Królowej... ucieczkę z więzienia! Było sporo zamieszania, lecz Królowa Polski obroniła nie tylko siebie, ale i tych, którzy nie wahali się narażać dla Niej życia.

(*O Maryi, Królowej Polski, która ma tron na Jasnej Górze*, w: E. Skarżyńska, P. Kołodziejski, *O polskich świętych dzieciom*, Sandomierz 2007, s. 111).

26 sierpnia 1956 roku Episkopat Polski dokonał aktu odnowienia ślubów jasnogórskich, które przed trzystu laty złożył król Jan Kazimierz. Prymas Polski był wtedy w więzieniu. Symbolizował go pusty tron i wiązanka biało-czerwonych kwiatów. W imieniu uwięzionego prymasa Wyszyńskiego tekst ślubów jasnogórskich odczytał biskup Michał Klepacz – ówczesny przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski w obecności innych biskupów i ogromnych rzesz wiernych.

Praca w grupach

Podział uczniów na 7 grup. Zadaniem uczniów jest zaznaczenie w tekście jasno-górskich ślubów przyrzeczeń Polaków względem Maryi. Czas pracy: 5 minut.

Zapiszcie w punktach własnymi słowami, jakie przyrzeczenia złożono w czasie ślubów, czego one dotyczyły.

Grupa I

Królowo Polski! Odnawiamy dziś Śluby przodków naszych i Ciebie za Patronkę naszą i za Królową Narodu polskiego uznajemy.

Zarówno siebie samych, jak i wszystkie ziemie polskie i wszystek lud polecamy Twojej szczególnej opiece i obronie.

Wzywamy pokornie Twojej pomocy i miłosierdzia w walce o dochowanie wierności Bogu, Krzyżowi i Ewangelii, Kościołowi świętemu i jego pasterzom, Ojczyźnie naszej świętej, chrześcijańskiej przedniej straży, poświęconej Twojemu Sercu Niepokalanemu i Sercu Syna Twego. Pomnij, Matko – Dziewico, przed obliczem Boga na oddany Tobie Naród, który pragnie nadal pozostać królestwem Twoim pod opieką najlepszego Ojca wszystkich narodów ziemi.

Przyrzekamy uczynić wszystko, co leży w naszej mocy, aby Polska była rzeczywistym królestwem Twoim i Twojego Syna, poddanym całkowicie pod Twoje panowanie, w życiu naszym osobistym, rodzinnym, narodowym i społecznym.

(Lud mówi:) *Królowo Polski, przyrzekamy!*

Grupa II

Matko łaski Bożej! Przyrzekamy Ci strzec w każdej duszy polskiej daru łaski jako źródła Bożego życia.

Pragniemy, aby każdy z nas żył w łasce uświęcającej i był świątynią Boga,

– aby cały Naród żył bez grzechu ciężkiego,

– aby stał się Domem Bożym i Bramą niebios dla pokoleń wędrujących przez polską ziemię – pod przewodem Kościoła katolickiego – do Ojczyzny wiecznej.

(Lud mówi:) *Królowo Polski, przyrzekamy!*

Grupa III

Święta Boża Rodzicielko i Matko dobrej rady! Przyrzekamy Ci z oczyma utkwionymi w Żłóbek Betlejemski, że odtąd wszyscy staniemy na straży budzącego się życia.

Walczyć będziemy w obronie każdego dziecięcia i każdej kołyski równie mężnie, jak ojcowie nasi walczyli o byt i wolność Narodu, płacąc obficie krwią własną. Gotowi jesteśmy raczej śmierć ponieść aniżeli śmierć zadać bezbronnym. Dar życia uważać będziemy za największą łaskę Ojca wszelkiego życia i za najcenniejszy skarb Narodu.

(Lud mówi:) *Królowo Polski, przyrzekamy!*

Grupa IV

Matko Chrystusowa i Domie złoty! Przyrzekamy Ci stać na straży nierozzerwalności małżeństwa, bronić godności kobiety, czuwać na progu ogniska domowego, aby przy nim życie Polaków było bezpieczne.

Przyrzekamy Ci umacniać w rodzinach królowanie Syna Twego Jezusa Chrystusa, bronić czci imienia Bożego, wszczepiać w umysły i serca dzieci ducha Ewangelii i miłości ku Tobie, strzec prawa Bożego, obyczajów chrześcijańskich i ojczystych.

Przyrzekamy Ci wychować młode pokolenie w wierności Chrystusowi, bronić je przed bezbożnictwem i zepsuciem i otoczyć czujną opieką rodzicielską.

(Lud mówi:) *Królowo Polski, przyrzekamy!*

Grupa V

Zwierciadło sprawiedliwości! Wsłuchując się w odwieczne tęsknoty Narodu, przyrzekamy Ci kroczyć za Słońcem sprawiedliwości, Chrystusem, Bogiem naszym. Przyrzekamy usilnie pracować nad tym, aby w Ojczyźnie naszej wszystkie dzieci Narodu żyły w miłości i sprawiedliwości, w zgodzie i pokoju, aby wśród nas nie było nienawiści, przemocy i wyzysku.

Przyrzekamy dzielić się między sobą ochotnie plonami ziemi i owocami pracy, aby pod wspólnym dachem domostwa naszego nie było głodnych, bezdomnych i płaczących.

(Lud mówi:) *Królowo Polski, przyrzekamy!*

Grupa VI

Zwycięska Pani Jasnogórska! Przyrzekamy stoczyć pod Twoim sztandarem najświętszy i najcięższy bój z naszymi wadami narodowymi.

Przyrzekamy wypowiedzieć walkę lenistwu i lekkomyślności, marnotrawstwu, pijaństwu i rozwiązłości.

Przyrzekamy zdobywać cnoty: wierności i sumienności, pracowitości i oszczędności, wyrzeczenia się siebie i wzajemnego poszanowania, miłości i sprawiedliwości społecznej.

(Lud mówi:) *Królowo Polski, przyrzekamy!*

Grupa VII

Królowo Polski! Ponawiamy Śluby ojców naszych i przyrzekamy, że z wszelką usilnością umacniać i szerzyć będziemy w sercach naszych i w polskiej ziemi cześć Twoją i nabożeństwo do Ciebie, Bogarodzico – Dziewico, wstawiona w tylu świątyniach naszych, a szczególnie w Twej jasnogórskiej stolicy.

Oddajemy Tobie szczególnym aktem miłości każdy polski dom i każde polskie serce, aby chwała Twoja nie ustawała w ustach naszych dnia każdego, a zwłaszcza w dni Twoich świąt.

Przyrzekamy iść w ślady Twoich cnót, Matko – Dziewico i Panno wierna, i z Twoją pomocą wprowadzać w życie nasze przyrzeczenia.

(Lud mówi:) *Królowo Polski, przyrzekamy!*

Prezentacja i podsumowanie pracy w grupach.

Zapisanie na tablicy przyrzeczeń jasnogórskich.

ZAKOŃCZENIE

– W jaki sposób przyrzeczenia jasnogórskie są aktualne dzisiaj?

Papież Pius XII wzywał:

„Niech każdy, wedle swych warunków, stara się pilnie i bez ustanku odtwarzać w swej duszy i wyrażać w postępowaniu wspaniałe cnoty niebiańskiej Królowej i naszej najmilszej Matki. To zaś sprawi, że ci, którzy mienia się chrześcijanami, przez cześć i naśladowanie takiej Królowej i Matki poczują się wreszcie prawdziwymi braćmi i, zaniechawszy zawiści oraz zbytnej żądzy posiadania, zaczną krzewić miłość społeczną, szanować prawa słabszych i miłować pokój. Niech więc nikt nie uważa się za syna Maryi i nie sądzi, że łatwo dostanie się pod Jej najłaskawszą opiekę, jeśli za Jej wzorem nie wyróżni się sprawiedliwością, łagodnością i czystością, i nie będzie dążył do prawdziwego braterstwa, nie tylko nie krzywdząc ani szkodząc, ale pomagając i niosąc pociechę” (Pius XII, *Ad caeli Reginam*).

– Do czego zachęca nas Papież Pius XII?

Maryja jest Królową naszej Ojczyzny i naszych serc. Naśladując Ją, będziemy budować pokój i miłość wśród bliźnich.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak naśladuję Maryję w swoim życiu?
- Jak dziękuję Maryi za opiekę nad moją Ojczyzną?
- Jak często modlę się do Maryi?

„Dzięki Ci składamy za to, że mamy Królową, która jest Matką, że mamy Matkę, która jest Królową. (...) Dzięki Ci składamy za Jej męstwo, wówczas gdy brakowało męstwa najmężniejszemu. Ona była Niewiastą Mężną i była źródłem męstwa w najcięższych chwilach naszych dziejów. Dlatego też Matka jest naszą Królową, Królową naszych dusz” (Jan Paweł II, Jasna Góra, 1979 r.).

Dziedzictwo przodków zobowiązuje, a pamięć o złożonych ślubach jest wezwaniem do wierności i wdzięczności wobec Królowej Polski za Jej opiekę nad Ojczyzną.

PRACA DOMOWA

W formie plakatu zilustruj hasło: „Maryja Królową Polski i naszych serc”.

MODLITWA

Śpiew: „Maryjo, Królowo Polski”.

Grzegorz Książak

Klasa III gimnazjum

Uroczystość Zesłania Ducha Świętego

Cel ogólny

Ukazanie uroczystości Zesłania Ducha Świętego jako początku działalności Kościoła.

Kształtowanie postawy otwartości na działanie Ducha Świętego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- podaje, kiedy Kościół obchodzi uroczystość Zesłania Ducha Świętego,
- przytacza teksty biblijne o Duchu Świętym,
- wyjaśnia treść poznanych fragmentów nauczania papieskiego,
- wskazuje, że Duch Święty zstąpił na apostołów zgromadzonych w Wieczerniku w Dniu Pięćdziesiątnicy (żydowskich Zielonych Świąt),
- używa poprawnie pojęć: Pięćdziesiątnica, Poczyszyciel, Duch Prawdy,
- uzasadnia rolę Ducha Świętego w życiu członków Kościoła,
- ocenia swoją otwartość jako członka Kościoła na działanie Ducha Świętego,
- przyjmuje odpowiedzialność za współdziałanie z Duchem Świętym nad przemianą świata.